

NOTAT**Sammenfatning af nødvendige tiltag på behandlingspsykiatriområdet****0. Indledning**

I dette notat redegøres der for de nødvendige tiltag, som Regionsrådet ved sin 1. behandling af budgetforslag 2009, besluttede der skulle foretages indenfor Behandlingspsykiatrien i forbindelse med budgetlægningen for 2009.

Dato 31.08.2008

Arne Johannesen

Tel. +45 8728 5415

Arne.Johannesen@stab.rm.dk

Side 1

Regionsrådet besluttede, at behandlingspsykiatriområdet skulle bidrage med besparelsesforslag på i alt 30 mio. kr. i 2009 – fordelt således:

- Rammebesparelser på 1% af nettodriftsudgifterne – i alt 12 mio. kr.
- Strukturelle besparelser – i alt 18 mio. kr.

2. Nødvendige tiltag på behandlingspsykiatriområdet

Forretningsudvalget vedtog i sit møde den 24. juni 2008 følgende udgangspunkt for de nødvendige tiltag på behandlingspsykiatriområdet:

Oversigt over besparelsesmulighed	Besparelse i Budgetforslag 2009	Virkning 2008
Mio. kr.		
A. Rammebesparelse	12,0	4,4
Effektivisering ved udførelse af samme aktivitet for færre midler – reduktion af ramme med 1 %		
B. Strukturelle besparelser	18,0	6,0
Effektivisering ved ændring af aldersgrænser mellem børne- og ungdomspsykiatrien og voksenpsykiatrien samt nedlæggelse af døgnhuse. Nedlukning af de mindst produktive afsnit og øget ambulant behandling.		
Besparelsesmål	30,0	10,0

Udgangspunkt for besparelsesforslagene:

A. Rammebesparelse

Effektivisering ved udførelse af samme aktivitet for færre midler

Hvert driftsområde får pålagt en rammebesparelse på 1% af nettodriftsbudgettet med den forudsætning, at besparelsen skal gennemføres med en uændret aktivitet, dvs. såvel senge- og dagforbruget og antal ambulante besøg skal have et uændret omfang.

Besparelserne kan gennemføres ved udgiftsreduktion og udlicitering af serviceydelser. Forslag, der har betydning for den service borgerne modtager, forelægges Regionsrådet.

Driftsområdet konkretiserer besparelsen/effektiviseringen nærmere.
Besparelse 12,0 mio. kr. i 2009 og 4,0 mio. kr. i 2008.

B. Strukturelle besparelser

Der udarbejdes forslag om strukturelle besparelser på samlet 18 mio. kr. Forslagene ligger inden for rammerne af Psykiatriplanens intentioner.

Der arbejdes med følgende emner:

- I forbindelse med Psykiatriplanen ændres aldersgrænserne mellem børne- og ungepsykiatrien og voksenpsykiatrien samt døgnhusene nedlægges mod udvidelse af ambulante tilbud. Der vil være et effektiviseringspotentiale ved denne omlægning, som foreslås indarbejdet i besparelserne.
- Nedlukning af de mindst produktive sengeafsnit. Børne- og ungdomspsykiatrien har en forholdsvis lav belægningsprocent på 79 % i 2007. Dette skyldes bl.a., at både Herning og Viborg med henholdsvis 10 og 16 sengepladser er meget små enheder. I voksenpsykiatrien vurderes det, at en mere fleksibel geografisk visitationspraksis kan forbedre udnyttelsen af sengekapaleteten. Nedlukning af sengeafsnit kompenseres ved udbygning af de ambulante indsatser og øget ambulante behandling.

Børne- og ungepsykiatrien har en samlet sengekapaletet på 55 sengepladser fordelt på 3 geografiske enheder. Det vil være en præmis for forslaget, at der skal være sengekapaletet på mindst 2 geografiske enheder.

Rammebesparelsen på de 12,0 mio. kr. i 2009 og 4,0 mio. kr. i 2008 er efterfølgende fordelt således:

Mio. kr.	Budget 2008	Fordeling af besparelse	
		2008	2009
Børn og unge	240.500	0,8	2,35
Distrikt Øst	496.500	1,6	4,85
Distrikt Vest	330.700	1,1	3,2
Distrikt Syd	153.600	0,5	1,5
Fælles udg/indt.	7.900		0,1
I alt	1.229.200	4,0	12,0

3. Forslag til konkrete besparelser og omstillinger på behandlingspsykiatriområdet

I nedenstående tabel 2 fremgår i oversigtsform de konkrete besparelsesforslag og omstillings-tiltag driftsområderne har udarbejdet indenfor de enkelte bevillingsområder. Efterfølgende gives der en kort beskrivelse af forslagene.

Tabel 2: Oversigt over konkrete besparelser og omstillinger på behandlingspsykiatriområdet

Nr.	Forslag	2008 mio. kr.	2009 mio. kr.	Varig mio. kr.
Rammebesparelser og strukturelle besparelser		10,00	30,00	30,00
Rammebesparelser		4,00	12,00	12,00
1	Fællesområdet for psykiatrien samt Psykiatrifaglig stab	0,00	0,10	0,10
2	Distrikt Øst - rammereduktion på 2% for udvalgte afdelinger samt ved behandling af flere patienter uden ekstra ressourcer	1,60	4,85	4,85
3	Distrikt Vest - rammereduktion for de behandlingspsykiatriske enheder samt på fælles omstillings- og spidsbelastningspulje	1,10	3,20	3,20
4.A	Distrikt Syd - nedlæggelse af en afdelingssygeplejerskestilling	0,00	0,45	0,45
4.B	Distrikt Syd - reduktion af lønkontoen i Lokalpsyk. Center, Silkeborg	0,00	0,25	0,25
4.C	Distrikt Syd - reduktion af lønkontoen i Distriktsadministrationen og kontoen til udenregionale patienter	0,50	0,80	0,80
5	Børn, Unge og Specialrådg. - rammereduktion - effektivisering	0,80	2,35	2,35
Rammebesparelser i alt		4,00	12,00	12,00
Strukturelle besparelser		0,00	18,00	18,00
1	Børn og Unge-psykiatrien - forudsætning om stigning af henvisningsfrekvensen fra 0,8% til 1,0% reduceres til 0,95%	0,00	5,00	5,00
2	Distrikter og B&U-psykiatrien - reduktion ifm. Nye aldersgrænser for behandlingen af unge	0,00	4,00	4,00
3	Børn og Unge-psykiatrien - samling af stationær behandlingskapacitet i BUC på 2 adresser	0,00	5,00	5,00
4.A	Der oprettes ikke 6-12 senge i forbindelse med nedlæggelse af sengeafdelingen i Silkeborg - forslaget skal ses sammen med 4.B	0,00	12,00	12,00
4.B	Almenpsykiatrisk afd., Risskov overtager behandling af patienter fra Silkeborg svarende til 12 senge - sammen med forslag 4.A			
5	Omlægning af psykiatriske funktioner i Viborg/Skive	0,00	3,50	3,50
Strukturelle besparelser i alt - efter fuld virkning		0,00	29,50	29,50
Omstillingspulje til dækning af omkostninger, manglende realiserede fra starten af 2009 og afledte personalerettede initiativer		0,00	-11,50	
- varigt anvendes reservepuljen til nødvendige afledte initiativer				-11,50
Strukturelle besparelser i alt		0,00	18,00	18,00
Distrikt Vest - merindtjening/mindreudgifter fra/til andre regioner i forhold til afsat budget i 2008		6,00	0,00	0,00
Samlet		10,00	30,00	30,00

De konkrete forslag og høringssvarene fra MED-udvalg er vedlagt.

I nedenstående gives der er kort beskrivelse af forslagene og konsekvenserne for besparelserne i 2009.

Rammebesparelser

1. Fællesområdet for psykiatrien samt Psykiatrifaglig stab

Der foreslås en besparelse på 0,07 mio. kr. på Psykiatrifaglig stabs driftsbudget samt 0,03 mio. kr. på afsatte HR-puljer.

2. Rammereduktion på udvalgte afdelinger samt ved behandling af flere patienter uden ekstra ressourcer

Distrikt Øst foretager en rammebesparelse på 2% af nettobudgettet for en række afdelinger, hvilket svarer til 2,0 mio. kr. Distrikt Øst tilføres 3,4 mio. kr. fra Børne- og Ungdomspsykiatrien i forbindelse med indførelse af nye aldersgrænser for behandlingen af unge – heraf spares 2,85 mio. kr. Sammenlagt spares 4,85 mio. kr.

3. Distrikt Vest – rammereduktion for de behandlingspsykiatriske enheder samt på fælles omstillings- og spidsbelastningspulje

Der foreslås en rammebesparelse for Regionspsykiatrien i Herning, Holstebro og Viborg på i alt 1,5 mio. kr. Herudover udmøntes 1,1 mio. kr. i 2008 og 1,7 mio. kr. i 2009 og fremover på den fælles omstillings- og spidsbelastningspulje.

4.A Distrikt Syd – nedlæggelse af en afdelingssygeplejerskestilling

Der foreslås nedlagt en afdelingssygeplejerskestilling i gerontopsykiatrisk team, idet optageområdet for det gerontopsykiatriske team kun omfatter Horsens og Hedensted Kommune - besparelse 0,45 mio. kr.

4.B Distrikt Syd – reduktion af lønkontoen i Lokalpsykiatrisk Center, Silkeborg

Ved afvikling af den distriktspsykiatriske enhed i Kjellerup pr. 1. januar 2009 integreres enhedens funktion i Lokalpsykiatrisk Center, Silkeborg. I forbindelse med fusionen findes en besparelse på 0,25 mio. kr. ved at nedlægge 2/5 afdelingslægestilling.

4.B Distrikt Syd – reduktion af lønkontoen i Lokalpsykiatrisk Center, Silkeborg

Lønkontoen i distriktsadministrationen reduceres med 0,2 mio. kr. i 2009 og fremover. Desuden reduceres kontoen til udenregionale patienter med 550.000 kr. i 2008 og 600.000 kr. i 2009 og fremover.

5 Børn, Unge og Specialrådgivning – rammereduktion og effektivisering

Det forudsættes, at det ved en effektivisering vil være muligt at udføre samme aktivitet for færre midler svarende til en besparelse på 2,35 mio. kr. fra 2009. Forslaget skal ses i sammenhæng med udvidelse af budgetrammen i 2009 med 26,2 mio. kr. som følge af gennemførelse af udrednings- og behandlingsretten, som træder i kraft den 1. august 2008 og 1. januar 2009.

Strukturelle besparelser

1. Børne og unge-psykiatrien – forudsætningen om stigning af henvisningsfrekvensen fra 0,8% til 1,0% reduceres til 0,95%

Budgetmidlerne til Børne- og Ungdomspsykiatrien i 2009 har været afsat ud fra den forudsætning, at henvisningsfrekvensen ville stige fra 0,8% i 2008 til 1,0% i 2009. Det foreslås at reducere forventningerne til stigningstakten i henvisningsfrekvensen til 0,95% i 2009, hvilket betyder en besparelse på 5,0 mio. kr. i 2009.

Erfaringer viser, at af de børn og unge der henvises til regionen, bliver 25 % afvist inden der foretages en udredning. Det forventes, at øget dialog med kommunerne ligesom tydeligere beskrivelse af psykiatriens behandlingstilbud, vil kunne reducere antallet af henvisninger og væksten heri.

2. Distrikter og Børn og Unge-psykiatrien – reduktion i forbindelse med ændrede aldersgrænser mellem Voksenpsykiatrien og Børn og Unge-psykiatrien for behandlingen af unge

Det er vedtaget i Psykiatriplanen, at aldersgrænsen for behandlingen af ikke tidligere henviste unge i alderen 18-20 år flyttes fra Børne- og Ungdomspsykiatrien til Voksenpsykiatrien. Bespa-

relsen opnås ved, at Børne- og Ungdomspsykiatrien skal spare den fulde udgift, som det har kostet at varetage udredning og behandling i Børn og Unge-psykiatrien, mens Voksenpsykiatrien kompenseres med den prisforudsætning, der gælder gennemsnitligt for ambulante behandling i Voksenpsykiatrien. Center for Spiseforstyrrede under BUP overtager samtidig behandlingen af alle spiseforstyrrede, men kompenseres blot svarende til gennemsnitsudgiften i Voksenpsykiatrien. Besparelse efter realisering af forslaget 4 mio. kr.

Foruden selve besparelsesforslaget er vedlagt et bilag vedrørende de samlede virkninger af ændrede aldersgrænser for antal unge og spiseforstyrrede i behandling i BUP og i de enkelte Distrikter samt de økonomiske konsekvenser heraf inkl. besparelsen.

3. Børn og Unge-psykiatrien – samling af stationær behandlingskapacitet i Børne- og Unge-Centrene på 2 adresser

Behandlingen af børn og unge foregår nu i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center på 3 adresser i hhv. Århus, Herning og Viborg. Forslaget om at samle den stationære aktivitet (sengepladser) på 2 geografiske enheder skal ses i sammenhæng med ændringerne, der følger af Psykiatriplanen vedrørende ændring af aldersgrænserne for behandlingen af unge mellem Børne- og Ungdomspsykiatrien og Voksenpsykiatrien samt flytning af behandlingen af spiseforstyrrede i alle aldre til BUP, jfr. også forslag 2. Samlet medfører Psykiatriplanen, at der flyttes 5,5 senge fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center.

Det foreslås på den baggrund, at den stationære behandling samles på 2 geografiske enheder – Århus og Herning – og at den stationære behandling i Viborg ophører. I forslaget er medtaget de overvejelser, der har gjort, at det er Viborg og ikke Herning, der vælges. Desuden indgår i forslaget, at 6 af de nedlagte sengepladser i Viborg flyttes til Århus og Herning og at der samtidig sker en nødvendig udvidelse af den ambulante aktivitet.

Nettoreduktion 5,0 mio. kr.

4.A Der oprettes ikke 6 – 12 senge i forbindelse med nedlæggelse af sengeafdelingen i Silkeborg – forslaget skal ses i sammenhæng med forslag 4.B

Det er i forbindelse med Psykiatriplanen vedtaget, at sengeafdelingen i Silkeborg nedlægges. Det indgår i planen, at der til gengæld skulle foretages en udbygning af de ambulante aktiviteter samt at der skulle oprettes 6 – 12 senge i forbindelse med nedlæggelsen af sengeafdelingen.

Det foreslås, at der ikke sker en udvidelse af sengekapaciteten og at henvisninger fremover som udgangspunkt tilrettelægges således, at Århus Universitetshospital i Risskov varetager den stationære behandling for Silkeborg-området, og at Horsens varetager den stationære behandling fra Skanderborgområdet. Der er nærmere redegjort for følgevirkningerne for Risskov i forslag 4.B, som skal ses isammenhæng med forslag 4.A. De ambulante aktiviteter i Silkeborg udvides som foreslået i Psykiatriplanen.

Samlet besparelse ved forslag 4.A og 4.B 12,0 mio. kr.

4.B Alménpsykiatrisk afdeling Risskov overtager behandling af patienter fra Silkeborg svarende til 12 senge – forslaget skal ses i sammenhæng med forslag 4.A

Efter lukning af sengeafdelingen i Silkeborg foreslås 12 senge på Alménpsykiatrisk afdeling i Risskov, Århus anvendt til den stationære behandling af Silkeborg-patienter. Sengeafdelingerne i Risskov får således et udvidet optageområde uden en forøgelse af sengekapaciteten. Der vil desuden ske andre ændringer af betydning for de alménpsykiatriske sengeafdelinger i Risskov – bl.a. i forbindelse med ansøgning til satspuljen om udvidelse af retspsykiatrien. Dette er der nærmere redegjort for i forslaget.

5 Omlægning af psykiatriske funktioner i Viborg/Skive

Forslaget skal ses i sammenhæng med den i Psykiatriplanen vedtagne nedlæggelse af døgnhuse i Skive og Viborg samt Region Nordjyllands hjemtagelser af alménpsykiatriske patienter

pr. 1. januar 2009 og de omlægninger og tilpasninger, der følger af dette. Det foreslås, at de afsatte midler til omlægningerne reduceres. Besparelse 3,5 mio. kr.

Omstillingspulje

Omstillingspulje til dækning af omkostninger, manglende realisering fra starten af 2009 og afledte personalerelaterede initiativer

De samlede besparelsesforslag udgør 41,5 mio. kr. Det foreslås, at der afsættes 11,5 mio. kr. i 2009 til en omstillingspulje til dækning af dels omkostninger, der vil være forbundet med gennemførelse af forslagene (dog ikke anlægsudgifter), dels til dækning af de merudgifter, der skyldes, at flere af forslagene ikke vil kunne realiseres fra begyndelsen af 2009, dels til personalerelaterede initiativer i anledning af forslagene, og endelig som omstillingsøkonomi til begyndende realisering af Psykiatriplanen i 2009. Varigt efter 2009 foreslås de 11,5 mio. kr. anvendt til kapacitetstilpasninger og omstillinger i områder, hvor de iværksatte besparelser resulterer i for lav kapacitet i forhold til behovet for psykiatrisk behandling samt til iværksættelse af initiativer i Psykiatriplanen. Ved godkendelse af Psykiatriplanen er der ikke afsat ekstra midler, men derimod forudsat, at udbygning af specialtilbud mv. i hele regionen finansieres inden for de nuværende budgetrammer.

Restreduktion vedrørende 2008

Distrikt Vest – merindtjening/mindreudgifter fra/til andre regioner i forhold til afsat budget 2008

Det foreslås, at en forventet meindtjening/forventede mindreudgifte i forbindelse med behandlinger af patienter fra/til andre regioner svarende til 6,0 mio. kr. indgår som nettobesparelse i 2008. Merindtjeningen skyldes primært behandlingen af patienter fra Region Nordjylland i Regionspsykiatrien i Viborg. Region Nordjylland forventes at hjemtage patienterne pr. 1. januar 2009.

Vedlagt:

- De konkrete forslag til besparelser og omstillinger på behandlingspsykiatriområdet
- Høringssvar fra MED-udvalgene
- Redegørelse for overskud i 2008 på behandlingspsykiatriområdet